

'Arkeolojik eser kaçakçılığının yolu açıldı'

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Arkeologlar, Kültür Bakanlığı'nın "yurtiçinde kaçak kazılarda ortaya çıkan ve yurtdışına kaçırılan eserlerin koleksiyoncular tarafından satın alınmasına" olanak sağlayan yönetmelik değişikliğine tepki gösterdiler. Arkeolog Mehmet Özdağ, yönetmeliğin kaçak kazı yapanların arkeolojik alanları tahrip etmelerine yol açacağını savundu. Eski Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürü, arkeolog Engin Özgen, koleksiyonerlerin rahatlatılmasının eski eser kaçakçılığını önlemeyeceğini belirterek "İkinci bir pazar açmış olduk" dedi.

'Sözleşmeye aykırı'

Arkeolog Mehmet Özdağ, yönetmelik değişikliğini yorumlarken yeni uygulamanın, arkeoloji etiği ve Türkiye'nin imzaladığı uluslararası sözleşmelere aykırı olduğunu söyledi. Amaçlarının kültür tarihinin korunması olduğunu anlatan Özdağ, "Kaçak olarak çıkarılmış bir eser, ister Türkiye'de kalsın, ister Moskova'ya gitsin hiç önemli değildir. Bu, o eserin çıkarıldığı yerin ve kompleksin tahribine yol açacaktır" dedi.

1970 yılında yabancı müzelerle rekabet edebilmesi için müzelerin alım güçlerinin yükseltilmesi nedeniyle özellikle Doğu Ana-

dolu'daki tüm Urartu mezarlarının tahrip edildiğine işaret eden Özdağ şunları söyledi:

"Bu, Türkiye'de arkeolojinin sonu olacaktır. O zaman ben bilimsel arkeologluğu bırakayım, vatandaş olarak kazı yapıp çıkardığım eserleri satayım. Burada, Ağrı'da çıkan bir eser Londra'ya gitmeyecek de İstanbul'daki bir koleksiyoncuya kalırsa kültür tarihini kurtaracağız gibi bir anlayış var. Ben koleksiyonculuğa karşı değilim. Ama bunun Türkiye'de kültür tahribine yol açmayacak biçimde olması ve sıkı denetlenmesi lazım."

Özgen'den eleştiri

Arkeolog Engin Özgen, yönetmelik değişikliğini eleştirerek "Türkiye'de koleksiyonerler rahatlatılınca eserler yurtdışına çıkmayacak mı? Hayır, bilakis çıkacak. Şimdi biz ikinci pazar açmış olduk. Adam eseri bulunca, müze yerine daha fazla para veren koleksiyonere, o da olmazsa yurtdışına götürecektir. Yani eski sistem devam edecek" diye konuştu.

Arkeolog Nuşin Asgari de, yeni uygulamanın kaçakçılara yarayacağını savundu. Kaçakçıların daha fazla eser bulup satmaya çalışacağını ve kaçakçılığın artacağını ileri süren Asgari, gizli kazı nedeniyle eserin bilgilerinin kaybolabileceğini söyledi.